

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

15. An vigore Iubilaei, Bullae Cruciatæ, aut cujusvis alterius privilegii sit dispensabile votum Religionis strictioris in Religionem minus strictam? Ex p. 10. t. 14. & Misc. 4. r. 29. alias 29.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

haberet cap. si Episcopus, de pœn. & remiss. in 6. & in Extravag. & si dominici 1. & 2. ibi, ex speciali licentia, & certa scientia nostra, de pœn. & remiss.

2. Verum probabiliter alij asserunt, dicta vota comprehendi in illa generali concessione, nisi expresse excipiantur. Ita Sotus de Inst. lib. 7. quest. 4. art. 3. Sanchez de matr. lib. 8. disp. 9. num. 2. & ex neotericis Ioan. Malderus, in 1. 2. tract. 10. cap. 5. sub. 10. vbi sic ait. Nota tertio discrimen inter votum castitatis perpetuae, vel Religionis, & reliqua Pontifici reservata, quod illa duo priora relaxandi potestas non censetur concessa generali concessione, nisi exprimat; hæc autem relaxandi potestas satis in generali censetur expressa. Ita ille. Et ratio est, quia horum votorum reservatio non est ita antiqua, sicut reservatio votorum castitatis & Religionis, neque est tanti momenti: ergo non est accipienda tam strictè, & cum tanto rigore, & ideo dicendum comprehendi in generali concessione commutandi omnia vota.

3. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Prima opinio est probabilior, secunda verò non caret sua probabilitate, & certa esset. primò etiam quo ad vota castitatis & Religionis, si Papa concederet absolutè generalem facultatem commutandi vota reservata, vel in votis reservatis dispensandi, quia satis exprimitur explicata reservatio. Ita Suarez vbi supra num. 5. & Sanchez num. 17. Secundo certa etiam esset si Papa in facultate dispensandi in omnibus votis exciperet votum castitatis & Religionis, vt stylus est faciendi in omnibus Iubilæis: nam in tali casu vota illa tria peregrinationis intelligerentur concessa, quia exceptio firmat regulam in casibus non exceptis. Ita Doctores citati.

RESOL. XV.

An vigore Iubilæi, Bullæ Cruciatæ, aut cuiusvis alterius privilegij sit dispensabile votum Religionis strictioris in Religionem minus strictam; Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 29. aliàs 27.

Sup. hoc sup. in tr. 13. Ref. 96. & recitatur in alia Ref. eius annot.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Suarez, contra quam inuehitur Texeda in Theolog. Moral. tom. 2. lib. 3. §. 4. contr. 10. num. 103. vbi sic asserit. Si roges, an Confessarius, qui vigore Iubilæi, aut Bullæ, aut cuiusvis alterius privilegij potest dispensare in omnibus votis, & illa commutare, possit etiam dispensare, vel commutare votum Religionis strictioris in Religionem minus strictam causis contingentibus vrgentissimis? Circa quam difficultatem fui consultus, quamuis Alij multi contrariam partem sequuti sint, quia esto votum Religionis, & ob id reservatum, quod non venit sub generali illa concessione, tamen resolui posse Confessarium votum illud commutare, quod etiam modò affirmo, quia tunc existente causa non commutat, nec dispensat in voto Religionis, sed dumtaxat in aliquo accidenti eius: & idèd si pœnitens fecit votum ingrediendi Religionem Discalceatorum, & habet infirmitatem, cum qua modus ille viuendi non compatitur, immò est maxime nociuus ad salutem, potest cum tali dispensare Confessor vigore talis privilegij, vt aliam Religionem ingrediatur suauioris, infirmitateque eius magis consonam; quia constitutum essentiale Religionis, quod consistit necessarium in tribus votis essentialibus, idem est in omnibus. Ita ille, & ego.

RESOL. XVI.

An Confessarius vi Iubilæi possit dispensare vel commutare

ve votum Religionis, vel perpetua Castitatis, quando non est tota materia voti?

Idem dicendum est de Episcopo.

Et postquam votum Religionis, vel Castitatis perpetuae fuit à Summo Pontifice commutatum in materiam non reservatam, v. g. in eleemosynas, in Confessione ministras, &c. an possit Confessarius vi Iubilæi, & Episcopus hanc materiam commutationis non reservatam commutare in aliam materiam?

Idem dicendum est de quouis alio habente privilegium ad dispensandum in votis. Ex p. 5. tr. 12. Ref. 61. aliàs 60.

§. 1. Vt e. g. quis vouet Religionem, aut eleemosynam mille aureorum, quæritur an possit Confessarius hoc votum alternatiuum, cuius pars aliqua non est reservata, commutare; & difficultas maxima est, quando sic vouens postea apud se statuit non velle erogare eleemosynam, sed ingredi Religionem, & in hoc casu tunc esse votum Papæ reservatum, nec posse relaxari, aut commutari ab Episcopo, vel à Confessario vigore Iubilæi, tradunt Doctores, quos ego citavi in 1. p. tr. 11. resol. 65. quibus nunc addo Layman 1. 4. tr. 4. c. 8. n. 12.

2. Non desinam tamen hic adnotare Angelum Boffium, virum quidem doctum, in suo tractatu de triplici Iubilæo, contrariam sententiam, tanquam probabilium docere, sic enim ait sect. 2. cas. 11. num. 7. Non videtur carere probabilitate, quod etiam post dictum propositum, seu efficacem electionem dummodo noua promissio materiae reservata non fuerit facta Deo simul, vel post electionem, possit adhuc vouens mutato eo proposito prioris electionis absque peccato & violatione voti eligere alteram partem non reservatam, & consequenter semper, ante, & post electionem materiae reservatae absque noua promissione eadem materiae reservatae posse Confessarium electionem vi Iubilæi, & Episcopum tale votum alternatiuum commutare, & huius rei ratio est, tum quia etiam homini facta declaratio eiusmodi propositi electionis, seu statuta electionis, modò non fiat per modum promissi, & facti ex natura rei, & ex iure natura, non videtur eam obligationem parere, vt re adhuc integra debitor à tali electione non possit resistere, quodquid sit de iure positio; tum quia etiam si nudum propositum, seu decretum electionis Deus videat, non tamen proponendo censetur Deo loqui; aut ei indicare nostrum propositum; sed promittendo. Quare si propositum illud licet efficacax, & cum animo se obligandi elicitum sit absque promissione noua superaddita voto priori, poterit adhuc absque peccato & violatione voti arbitrio vouentis mutare, & vouens eligere alteram partem non reservatam. Nec enim etiam respectu Dei solum propositum efficacax præstandi aliquid in eius obsequium, tamen cum intentione animoque se obligandi, si sit nudum & absque promissione, ita obligat, vt non possit is, qui proponit, citra culpam mortalem emittere propositi executionem. Neque etiam verum est nudum illud propositum, quo is, qui firmiter statuit exequi partem reservatam voti alternatiui, esse nouam voti reservati emissionem, licet tali proposito possit noua promissio addi. In dubio autem an proposito efficacax fuerit addita noua promissio, seu voti materiae reservatae emissio, censet præsumendum fuisse nudum propositum. Hæc omnia Boffius loco citato, satis quidem probabiliter, & ante illum hanc sententiam docuerat etiam Malderus, quærit ego ipse citavi in dicta resol. 65. vbi supra.

3. Notandum est, tamen hic obiter contra Apollinarium, glossam, & Archidiaconum, id, quod alibi etiam puto à me etiam notatum fuisse, postquam votum Religionis, aut Castitatis perpetuae fuit à Summo Pontifice